

ПОЛІТИЧНА КРИЗА СПРОВОКУВАЛА ПОГІРШЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ОЧІКУВАНЬ

Прес-реліз

Результати дослідження споживчих настроїв в Україні, спільного проекту компанії GfK Ukraine і Міжнародного центру перспективних досліджень

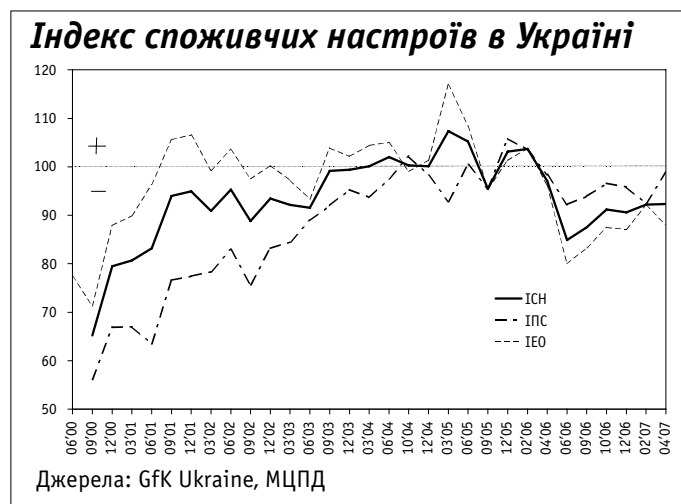
6 червня 2007 року
www.icps.com.ua, www.gfk.ua

Контактна особа: Євгенія Ахтирко, керівник проекту
тел.: (044) 484-4403, e-mail: eakhtyrko@icps.kiev.ua

З лютого до квітня 2007 року індекс споживчих настроїв (ІСН) в Україні не зазнав статистично значущих змін. У квітні ІСН становив 92,3. Значення ІСН менше за 100 вказує на те, що настрої залишаються переважно песимістичними.

Опитування виявило погіршення економічних очікувань громадян. У квітні індекс економічних очікувань (ІЕО) становив 88,0, що на 4,1 пункту менше, ніж у лютому. Економічні очікування погіршилися внаслідок різкого збільшення негативних очікувань громадян щодо короткострокових перспектив української економіки. Відповідний індекс х3 з лютого до квітня 2007 року зменшився на 13,7 пункту до 76,6 – найнижчого значення з вересня 2006 року. Таке погіршення економічних очікувань відбулося вочевидь внаслідок загострення політичної ситуації, пов'язаного з указом Президента щодо дострокових виборів до Верховної Ради.

Попри вкрай песимістичні короткострокові економічні очікування, оцінки громадян їхнього поточного становища поліпшилися: індекс поточного становища (ІПС) у квітні становив 98,8, що на 6,4 пункту вище, ніж у лютому. Індекс схильності до споживання (х5), який вказує на готовність громадян робити великі купівлі для дому, у квітні становив 110,0, що є найвищим значенням за останні 12 місяців. Різноспрямована динаміка ІПС та ІЕО вказує на те, що українські громадяни не схильні пов'язувати свій добробут з економічною ситуацією у країні.

Різко погіршилися настрої у Південному регіоні. У квітні відповідний ІСН становив 92,0, що на 13,5 пункту нижче, ніж у лютому, і є найнижчим значенням з 2001 року. Як і в інших регіонах, погіршення настроїв у південних областях було переважно спричинене погіршенням економічних очікувань: відповідний індекс з лютого до квітня знизився на 20,4 пункту до 90,4.

Економічні очікування погіршилися в населених пунктах усіх типів. Найгірші настрої виявилися на селі та у великих містах, де ІСН відповідно становив 88,3 та 88,6. Мешканці великих міст, в яких є найбільше інформації про політичні події, мають найгірші короткострокові економічні очікування: відповідний індекс х3 з лютого до квітня знизився на 25,8 пункту до 67,8.

Погіршилися настрої заможних осіб молодого віку. З лютого до квітня 2007 року ІСН громадян з доходами, вищими за середні, знизився на 3,9 пункту до 103,7, а ІСН молодих осіб (15–30 років) – на 2,7 пункту до 101,4. Утім, споживчі настрої цих груп залишаються переважно оптимістичними.

Динаміка індексу споживчих настроїв в Україні

Місяць, рік	Індекс споживчих настроїв (ІСН)	Індекс поточного становища (ІПС)	Індекс економічних очікувань (ІЕО)	Індекс очікуваної динаміки безробіття (ІОДБ)	Індекс інфляційних очікувань (ІІО)
04'07	92,3	98,8	88,0	109,7	181,8
02'07	92,2	92,4	92,1	109,5	183,7
12'06	90,6	95,9	87,1	115,6	186,4
10'06	91,2	96,6	87,5	116,9	187,5
09'06	87,5	93,9	83,3	113,6	181,2
06'06	84,9	92,2	80,0	120,8	189,2
04'06	97,1	98,4	96,2	116,3	186,9
02'06	103,7	103,5	103,8	111,6	185,4
12'05	103,1	105,8	101,3	111,7	184,3
09'05	95,5	95,5	95,5	117,7	187,2
06'05	105,2	100,5	108,4	111,0	182,2
03'05	107,3	92,9	117,0	98,9	182,0
12'04	100,1	98,3	101,4	107,3	180,0
10'04	100,3	102,2	99,0	116,2	182,5
06'04	102,0	97,6	105,0	112,6	169,5
03'04	100,1	93,7	104,4	114,6	178,3
12'03	99,4	95,3	102,1	115,4	186,1
09'03	99,1	92,0	103,9	119,8	185,5
06'03	91,6	88,9	93,3	120,0	184,7
03'03	92,1	84,5	97,2	122,5	175,6
12'02	93,4	83,2	100,3	119,0	178,7
09'02	88,8	75,7	97,5	124,5	174,2
06'02	95,3	82,9	103,6	121,9	169,2
03'02	90,9	78,4	99,2	123,3	168,8
12'01	94,9	77,5	106,6	122,2	169,6
09'01	94,0	76,6	105,6	125,8	167,5
06'01	83,2	63,5	96,3	136,9	177,1
03'01	80,7	67,0	89,9	143,9	180,1
12'00	79,5	66,9	87,9	148,3	182,0
09'00	65,2	56,2	71,3	147,6	189,7

Джерела: GfK Ukraine, МЦПД

Якщо ви хочете отримати бюлетень **споживчі настрої** з докладним аналізом динаміки індексу споживчих настроїв, будь ласка, звертайтеся до Андрія Старинського за телефоном (044) 484-4410 або електронною поштою marketing@icps.kiev.ua. Ви також можете оформити замовлення на отримання публікацій через веб-сайт Центру: <http://www.icps.com.ua/subscribe/>.

Довідкова інформація

Індекс споживчих настроїв в Україні визначають на підставі вибіркового обстеження домашніх господарств країни. Під час дослідження опитують 1 000 осіб віком від 15 до 59 років. Населення віком 15–59 років, яке становить 61,3% усього населення України, вважають найактивнішою частиною споживачів. Вибірка репрезентативна за статтю та віком, враховує міське та сільське населення й величину населеного пункту. Статистичне відхилення не перевищує 3,2%.

Для визначення ІСН респондентам задають такі запитання:

1. Як змінилося матеріальне становище вашої сім'ї за останні шість місяців?
2. Як, на вашу думку, зміниться матеріальне становище вашої сім'ї впродовж наступних шести місяців?
3. Говорячи про економічну ситуацію в країні загалом, ви вважаєте, що наступні дванадцять місяців будуть для економіки країни сприятливим чи несприятливим часом?
4. Як ви охарактеризували б наступні п'ять років – як сприятливий чи несприятливий час для економіки країни?
5. Як ви гадаєте, тепер загалом сприятливий чи несприятливий час робити великі покупки для дому?

За кожним із цих запитань визначають відповідний індекс:

- індекс поточного особистого матеріального становища (x1);
- індекс очікуваних змін особистого матеріального становища (x2);
- індекс очікуваного розвитку економіки країни впродовж найближчого року (x3);
- індекс очікуваного розвитку економіки країни впродовж найближчих п'яти років (x4);
- індекс доцільності робити великі покупки (x5).

Значення індексу обчислюють таким способом: від частки позитивних відповідей віднімають частку негативних і до цієї різниці додають 100, щоб уникнути появи від'ємних величин. На підставі цих п'яти індексів визначають три сукупні індекси:

- індекс споживчих настроїв (ІСН) – середнє арифметичне індексів x1–x5;
- індекс поточного становища (ІПС) – середнє арифметичне індексів x1 і x5;
- індекс економічних очікувань (ІЕО) – середнє арифметичне індексів x2, x3, x4.

Значення індексів можуть змінюватися в межах від 0 до 200. Значення дорівнює 200 в тому разі, якщо всі громадяни позитивно оцінюють економічну ситуацію. Індекс дорівнює 100 тоді, коли частки позитивних і негативних оцінок однакові. Значення індексу менше 100 означає, що в суспільстві переважають негативні оцінки.

Для визначення індексу очікуваної динаміки безробіття (ІОДБ) та індексу інфляційних очікувань (ІІО) респондентам задають такі запитання:

1. Як ви вважаєте, упродовж найближчих дванадцяти місяців безробітних (людей, які не мають роботи й шукають її) буде більше, приблизно стільки само чи менше, ніж тепер?
2. Як, на вашу думку, змінюватимуться ціни на основні споживчі товари та послуги впродовж найближчих одного–двох місяців?

Значення ІОДБ та ІІО обчислюють таким способом: від частки відповідей, що свідчать про зростання безробіття (прискорення інфляції), віднімають частку відповідей, які свідчать про зменшення безробіття (сповільнення інфляції), і до цієї різниці додають 100, щоб уникнути появи від'ємних величин. Значення цих індексів можуть змінюватися в межах від 0 до 200. Наприклад, значення індексу дорівнює 200, якщо всі громадяни передбачають зростання безробіття (прискорення інфляції).

GfK Ukraine – одна з провідних українських компаній, що здійснює дослідження ринку. Фірма входить до світової дослідницької мережі GfK, яка об'єднує понад 130 компаній у 70 країнах.

Міжнародний центр перспективних досліджень є незалежною дослідницькою організацією, яка має на меті впроваджувати в Україні концепцію та процедури публічної політики. Особливу увагу Центр приділяє реформам, що втілюються українським урядом.